БИЛТЕН ЦВПО

Број 3/2026
Октобар 2026. године

САДРЖАЈ

1. ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА ПОРЕСКИХ УСЛУГА И УНАПРЕЂЕЊЕ ДОБРОВОЉНОГ ПОШТОВАЊА ПОРЕСКИХ ПРОПИСА 1
2. ПОДСЕЋАМО ВАС 4
2.1. Ажурирање контакт података за комуникацију са Центром за велике пореске обвезнике 4
2.2. Измена пореске пријаве ПП ПДП у случају измена аконтација 4
2.3. Критеријуми за претежан промет добара у иностранство у систему ПДВ-а 4
2.4. Примена нових акцизних образаца (ПП ОА и ПП ОАЕЛКПГ) 4
2.5. Специфичности подношења захтева за рефакцију акцизе кроз „ломљене периоде“ у 2026. години 5
3. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПОРЕСКИХ ПРОПИСА 7
3.1. Измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији 7
3.2. Измене и допуне Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање 10
3.3. Измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана 11
3.4. Измене и допуне Закона о порезу на додату вредност 13
3.5. Измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица 15
4. ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ 18
5. ПРИМАЊА ПЕНЗИОНЕРА КОЈИ ОБАВЉАЈУ ФУНКЦИЈУ ДИРЕКТОРА 22
6. ПОРЕСКИ ТРЕТМАН ИСПЛАТЕ БОНУСА 24
7. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ВАНСУДСКОГ ПОРАВНАЊА 26
8. ПОРЕСКИ ТРЕТМАН КОРИШЋЕЊА СЛУЖБЕНОГ АУТОМОБИЛА У ПРИВАТНЕ СВРХЕ ЗАПОСЛЕНОГ 29
9. СКРЕЋЕМО ПАЖЊУ 31
10. ПИТАЛИ СТЕ НАС 33

1. ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА ПОРЕСКИХ УСЛУГА И УНАПРЕЂЕЊЕ ДОБРОВОЉНОГ ПОШТОВАЊА ПОРЕСКИХ ПРОПИСА

У оквиру програма Европске уније „Фискалис“, у Даблину, у Ирској, 20. и 21. маја 2026. године одржана је радионица под називом „Утицај на понашање пореских обвезника: пружање услуга и дигитални подстицаји“. Циљ радионице био је разматрање савремених стратегија за унапређење добровољног поштовања пореских прописа, размена искустава националних пореских администрација и представљање иновативних приступа у пружању услуга пореским обвезницима.

Александра Милић
ЦВПО – Начелник одељења за комуникацију, правну подршку и пружање услуга

Радионици су присуствовали представници пореских администрација Летоније, Италије, Ирске, Финске, Естоније, Аустрије, Шпаније, Пољске, Босне и Херцеговине, Хрватске и Молдавије.

Програм је реализован кроз стручне презентације, групне дискусије и размену искустава о начинима на које пореске администрације могу да унапреде квалитет услуга, поједноставе пореске процедуре и подстакну обвезнике да своје обавезе извршавају благовремено и у складу са прописима.

Током радионице истакнуто је да се пореске администрације суочавају са три кључна изазова: сложеност пореских прописа, дигитална трансформација и све већа очекивања пореских обвезника у погледу доступности, брзине и квалитета услуга.

Сложеност пореских закона захтева континуирано информисање и едукацију обвезника, али и развој једноставнијих и приступачнијих начина за добијање поузданих информација. Истовремено, дигитална трансформација мења начин организације рада пореских администрација, отвара могућности за аутоматизацију процедура и омогућава ефикасније коришћење расположивих ресурса.

Порески обвезници очекују да информације и услуге буду доступне путем различитих комуникационих канала, уз што мање административних препрека. Због тога унапређење услуга не подразумева само увођење нових технологија већ и прилагођавање пословних процеса стварним потребама корисника.

Посебан значај дат је развоју стратегија за подстицање добровољног поштовања пореских прописа, које подразумевају комбиновање квалитетне услуге, превентивног деловања, едукације, дигиталних подстицаја и одговарајућих контролних механизама.
Током разговора на тему „Осмишљавање и евалуација стратегија утицаја“, учесници су разматрали планирање и управљање пројектима усмереним на унапређење пореске дисциплине и избор пореских обвезника погодних за циљане програме усклађености, као и могућности поједностављења и аутоматизације процедура.

Посебна пажња посвећена је препознавању фактора који отежавају добровољно поштовање прописа, примени практичних решења са брзим и мерљивим ефектима, као што су унапред попуњене пореске пријаве и електронски подсетници, као и очувању поверења јавности у условима све шире примене аутоматизованог надзора. Разматрани су и начини мерења ефеката спроведених програма, како би се њихова успешност процењивала на основу конкретних резултата.

У оквиру презентација представљена су искуства Летоније у оцењивању пореских обвезника и обезбеђивању јединственог увида у њихово поштовање прописа, Италије у вези са обавезним електронским подношењем пореских пријава и променама у понашању обвезника у области ПДВ-а, као и Ирске у примени анализе ризика и праћењу трендова у реалном времену.

На тему „Ресурси и капацитети“, разматрани су капацитети које пореске администрације треба да развијају, неопходне организационе промене, препреке у реализацији пројеката и културни и законски аспекти које је потребно узети у обзир приликом увођења нових решења.

Представљена су искуства Пољске у решавању захтева већ при првом контакту са пореским обвезником, Молдавије у спровођењу програма за унапређење пореске усклађености и Ирске у подстицању поштовања прописа међу инфлуенсерима и креаторима садржаја на друштвеним мрежама.

Разматрања су указала на то да успешна дигитална трансформација захтева истовремено улагање у технологију, развој запослених, прилагођавање организације рада и успостављање јасних критеријума за праћење резултата.

Представници Пореске управе Републике Србије активно су учествовали у дискусијама и представили активности усмерене на развој новог пословног модела и унапређење комуникације са пореским обвезницима.

Посебно је истакнут развој четбота (*chatbot*) као новог канала комуникације, који омогућава брже и једноставније добијање информација из области пореских прописа.

Даљи развој овог канала треба да допринесе већој доступности пореских информација, смањењу оптерећења других канала подршке и ефикаснијем коришћењу ресурса Пореске

управе. Истовремено, развој и унапређење четбота захтевају редовно ажурирање садржаја, обезбеђивање тачности информација и јасно усмеравање корисника ка надлежним службама у сложенијим случајевима.
Увођење оваквих решења представља део ширег процеса дигиталне трансформације, у којем технологија треба да подржи запослене у свакодневном раду, унапреди корисничко искуство и омогући да се расположиви капацитети усмере на сложеније захтеве и послове који захтевају индивидуални приступ.

Фискалис радионица у Даблину потврдила је значај међународне сарадње и размене искустава у развоју савремених, ефикасних и корисницима прилагођених пореских администрација.

Један од кључних закључака јесте да се добровољно поштовање пореских прописа не може унапредити искључиво контролним активностима. Неопходно је развијати интегрисан приступ који обухвата једноставније поступке, доступне и поуздане информације, благовремене подсетнике, дигиталне услуге, циљану едукацију и примену анализе ризика тамо где она може да донесе највећу корист.

Дугорочни циљ је развој пореске администрације која не делује само реактивно, након настанка неправилности, већ проактивно помаже пореским обвезницима да разумеју и испуне своје обавезе. Такав приступ доприноси већем поверењу у институције, ефикаснијем раду Пореске управе и одрживом унапређењу добровољног поштовања пореских прописа.

ЦВПО

2. ПОДСЕЋАМО ВАС

2.1. Ажурирање контакт података за комуникацију са Центром за велике пореске обвезнике

Ради обезбеђивања континуиране размене информација и благовременог обавештавања о свим релевантним чињеницама које омогућавају ефикасно и законско испуњавање обавеза, подсећамо да је неопходно да Центру за велике пореске обвезнике доставите сваку промену података која се односи на лице задужено за комуникацију са Центром у оквиру вашег правног лица, као и непосредно надређеног лица запосленом који је задужен за комуникацију, и то: име и презиме, функција, број телефона и адреса електронске поште.

Благовремено достављање ових података спречава ризик од пропуштања службених обавештења и омогућава уредно измирење пореских обавеза у прописаним роковима.

2.2. Измена пореске пријаве ПП ПДП у случају измена аконтација

У „Службеном гласнику РС“, број 95/2026 објављен је нови Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције и облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања.

• **Почетак примене:** Нови подзаконски акт примењује се почев од пореског периода јануар 2027. године.

• **Престанак важења:** Даном почетка примене овог правилника ставља се ван снаге претходно важећи правилник из ове области („Службени гласник РС“, број 14/2016).

2.3. Критеријуми за претежан промет добара у иностранство у систему ПДВ-а

У „Службеном гласнику РС“, број 96/2026 објављена је нова Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство.

• **Ступање на снагу**: Ова уредба ступа на снагу и примењује се од 1. јануара 2027. Године

2.4. Примена нових акцизних образаца (ПП ОА и ПП ОАЕЛКПГ)

На основу Правилника о начину обрачунавања и плаћања акцизе, врсти, садржини и начину вођења евиденција, достављања података и подошења пореске пријаве („Службени

гласник РС“, број 69/2026), прописани су нови обрасци пореских пријава чија је примена везана за обрачунске периоде у 2027. години:

• **Нови Образац ПП ОА** (Пореска пријава за обрачун акцизе): Званично се користи почев од обрачунског периода од 16. до 31. јануара 2027. године. За обрачунки период (од 1. до 15. јануара 2027. године), као и за све евентуалне неблаговремене или измењене пријаве закључно са тим периодом, обавезно се користи стари образац ПП ОА.

• **Нови Образац ПП ОАЕЛКПГ** (Пореска пријава о обрачуну акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу и/или компримовани природни гас): Примењује се такође почев од обрачунског периода од 16. до 31. јануара 2027. године. За обрачунски период од 1. до 15. јануара 2027. године, те за неблаговремене и измењене пријаве које се односе на период закључно са тим датумом, подношење се врши на старом обрасцу ПП ОАЕЛКПГ.

2.5. Специфичности подношења захтева за рефакцију акцизе кроз „ломљене периоде“ у 2026. години

На Услед сукцесивних измена и смањења износа акциза на поједине деривате нафте одлукама и уредбама Владе након редовног усклађивања (15. фебруара 2026. године), порески обвезници су дужни да приликом подношења захтева за рефакцију узму у обзир следеће „ломљене периоде“ и то:

Рефакција акцизе за транспортне сврхе:
- за рефакцију акцизе за транспортне сврхе за први квартал:
01.01.- 14.02.2026. године, 15.02. - 12.03.2026. године и 13.03. - 31.03.2026. године
- за рефакцију акцизе за транспортне сврхе, за други квартал:
01.04. - 09.04.2026. године, 10.04. - 15.05.2026. године, 16.05. - 21.06.2026. године, 22.06. - 28.06.2026. године и 29.06. - 30.06.2026. године.

Рефакција акцизе за грејање:
- за рефакцију акцизе за грејање за јануар 2026. године:
01.01.-31.01.2026. године;
- за рефакцију акцизе за грејање за фебруар 2026. године:
01.02.-14.02.2026. године и 15.02.-28.02.2026. године;
- за рефакцију акцизе за грејање за март 2026. године:
01.03.-12.03.2026. године и 13.03.-31.03.2026. године;
- за рефакцију акцизе за грејање за април 2026. године:
01.04.-09.04.2026. године и 10.04.-30.04.2026. године;
- за рефакцију акцизе за грејање за мај 2026. године:
01.05.-15.05.2026. године и 16.05.-31.05.2026. године;
- за рефакцију акцизе за грејање за јун месец 2026. године:
01.06. - 21.06.2026. године, 22.06. - 28.06.2026. године и 29.06. - 30.06.2026. године.

Рефакција акцизе за индустријске сврхе:
- за рефакцију акцизе за индустријске сврхе за јануар 2026. године:

01.01.-31.01.2026. године;
- за рефакцију акцизе за индустријске сврхе за фебруар 2026. године:
01.02.-14.02.2026. године и 15.02.-28.02.2026. године;
- за рефакцију акцизе за индустријске сврхе за март 2026. године:
01.03.-12.03.2026. године и 13.03.-31.03.2026. године;
- за рефакцију акцизе за индустријске сврхе за април 2026. године:
01.04.-09.04.2026. године и 10.04.-30.04.2026. године;
- за рефакцију акцизе за индустријске сврхе за мај 2026. године:
01.05.-15.05.2026. године и 16.05.-31.05.2026. године;
- за рефакцију акцизе за индустријске сврхе за јун месец 2026. године:
01.06. - 21.06.2026. године, 22.06. - 28.06.2026. године и 29.06. - 30.06.2026. године.

Рефакција акцизе за производњу електричне и топлотне енергије:
- за рефакцију акцизе за производњу електричне и топлотне енергије за јануар 2026. године:
01.01.-31.01.2026. године;
- за рефакцију акцизе за производњу електричне и топлотне енергије за фебруар 2026. године
01.02.-14.02.2026. године и 15.02.-28.02.2026. године
- за рефакцију акцизе за производњу електричне и топлотне енергије за март 2026. године
01.03.-12.03.2026. године и 13.03.-31.03.2026. године
- за рефакцију акцизе за производњу електричне и топлотне енергије за аптил 2026. године
01.04.-09.04.2026. године и 10.04.-30.04.2026. године
- за рефакцију акцизе за производњу електричне и топлотне енергије за мај 2026. године
01.05.-15.05.2026. године и 16.05.-31.05.2026. године
- за рефакцију акцизе за производњу електричне и топлотне енергије за јун месец 2026. године
01.06-.21.06.2026. године, 22.06.-28.06.2026. године и 29.06.-30.06.2026. године

3. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПОРЕСКИХ ПРОПИСА

3.1. Измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији

Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (у даљем тексту: Закон) објављен је у „Сл. гласнику РС“, бр. 80/2026 од 31.08.2026. године, а примењује се од 8. септембра 2026. године, изузев новог члана 70а, који је у примени од 1. фебруара 2027. године и односи се на прекњижавање акциза по службеној дужности, без захтева обвезника.

Основни разлози за доношење ових измена су правнотехничко усклађивање одредаба, унапређење и ефикасније спровођење пореског поступка, као и успостављање законског основа за имплементацију новог информационог система Пореске управе – SiTAX.

Увођење система SiTAX подразумева стандардизацију и дигитализацију пореских поступака, са циљем да се пореским обвезницима омогући једноставније и брже испуњавање пореских обавеза електронским путем, као и једнообразно поступање Пореске управе.

У наставку издвајамо најзначајније измене које се примењују од 8. септембра 2026. године.

Члан 38 – Подношење пореске пријаве од стране Пореске управе

Изменом става 8. овог члана прецизиране су ситуације у којима Пореска управа подноси пореску пријаву уместо пореског обвезника.
Пореска управа пореску пријаву подноси:

- по службеној дужности, у случајевима прописаним законом;
- на основу налаза пореске контроле, са даном доношења решења из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) Закона.

На овај начин прецизније је уређено поступање Пореске управе и обезбеђено једнообразно поступање у истим правним ситуацијама.

Члан 39 – Продужење рока за подношење пореске пријаве

Прецизирана су правила за одобравање продужења рока за подношење пореске пријаве из оправданих разлога, као што су болест, одсуствовање из земље, несрећни случај и други оправдани разлози.

Пореска управа може, на писмени захтев пореског обвезника, продужити рок за подношење пореске пријаве за највише шест месеци.

Захтев за продужење рока подноси се посебно за сваки порески облик и за сваки порески период. Одобрењем продужења рока за подношење пореске пријаве аутоматски се одлаже и доспелост пореске обавезе на коју се пријава односи. Камата се не обрачунава од датума првобитне доспелости до датума подношења пријаве у одобреном року.

Уколико обвезник поднесе пореску пријаву по истеку рока који му је одобрен закључком Пореске управе, пореска обавеза доспева у року прописаном посебним пореским законом.

Члан 40 – Измена пореске пријаве

Једна од значајнијих измена односи се на могућност исправке грешака и пропуста у пореским пријавама.

Укинуто је досадашње ограничење према којем се поднета пореска пријава могла изменити највише два пута. Порески обвезник сада може поднети измењену пореску пријаву неограничен број пута, ради отклањања грешке или пропуста, све до истека рока застарелости.

Посебно је значајно што је прелазним одредбама прописано да се ова могућност односи и на пореске пријаве које су поднете до дана ступања на снагу измена Закона.

Измењена пореска пријава може се поднети и у случају када је претходну пореску пријаву, уместо пореског обвезника, поднела Пореска управа по службеној дужности.

Члан 41г – Подношење пореске пријаве за ПДВ по службеној дужности

Уведен је нови члан којим се уређује поступање Пореске управе у случају када обвезник не поднесе пореску пријаву за ПДВ у законом прописаном року.

Уколико порески обвезник не поднесе пореску пријаву за ПДВ у законом прописаном року, Пореска управа је подноси по службеној дужности, на основу прелиминарне пореске пријаве формиране у систему електронских фактура (СЕФ).

Пореска пријава поднета по службеној дужности садржи искључиво податке о обрачунатом ПДВ-у преузете из СЕФ-а.

Члан 75 – Обрачун камате

Изменом става 7. овог члана, начин обрачуна камате усклађен је са општим правилом из става 1. истог члана.

Уколико се у поступку пореске контроле утврди разлика пореске обавезе, на новоутврђени износ јавног прихода обрачунава се камата почев од наредног дана од дана доспелости обавезе па до дана уплате.

Члан 114з – Застој застарелости

Изменама је проширен институт застоја застарелости. Поред досадашњих случајева, застој застарелости односи се и на поступке који се тичу повраћаја, пореског кредита, рефакције, рефундације, као и намирења доспелих обавеза путем прекњижавања.

Члан 129 – Евидентирање утврђених пореских обавеза

Изменама се обезбеђује усклађивање пореских евиденција са чињеничним стањем утврђеним у поступку пореске контроле.

Када је пореска пријава основ за евидентирање износа утврђеног пореза, а неправилности су утврђене решењем у поступку пореске контроле, Пореска управа подноси пореску пријаву уместо пореског обвезника.

На овај начин подаци у пореским евиденцијама усклађују се са утврђеним чињеничним стањем, без потребе за додатним поступањем пореског обвезника.

Члан 131 – Мера забране вршења делатности

Изменама су пооштрене санкције за одређене облике злоупотребе система електронске фискализације.

Када порески обвезник обавља делатност на простору на којем се одржавају манифестације, као што су вашари, фестивали, изложбе и друге манифестације у оквиру културних, музичких, спортских и других друштвених активности, мера забране вршења делатности изриче се искључиво за период трајања те манифестације.

Посебно је прописана мера забране у трајању од једне године у случају када порески обвезник изда рачун који садржи QR код, а верификацијом се утврди да QR код није генерисан путем система електронске фискализације Пореске управе, да не води ка порталу Пореске управе или да води ка фискалном рачуну који се не односи на евидентирани промет.

Исто се односи и на случајеве када QR код води ка рачуну који садржи податке о другом промету, другом износу, датуму, артиклима или другом пореском обвезнику, као и када представља документ који је накнадно измењен, комбинован или технички израђен.

За наведене прекршаје мера забране вршења делатности изриче се одмах.

3.2. Измене и допуне Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: Закон) објављен је у „Сл. гласнику РС“, бр. 80/2026 од 31.08.2026. године.

Закон је ступио на снагу 8. септембра 2026. године, а његова примена почиње 1. јануара 2027. године, изузев појединих одредаба чија је примена одложена за 1. јануар 2028. године.

Основни циљ измена је усклађивање постојећих олакшица за запошљавање нових лица са прописима о контроли државне помоћи и стратешким документима Владе Републике Србије донетим у оквиру процеса приступања Европској унији.

Изменама се настоји да се обезбеди већа транспарентност система подстицаја, заштити конкуренција и спречи стављање појединих привредних субјеката у привилегован положај.

Члан 45 – Олакшице за новозапослена лица

- Продужење периода примене олакшице

С обзиром на то да постојећа олакшица по основу повраћаја дела плаћених доприноса за новозапослена лица истиче 31. децембра 2026. године, продужен је период њене примене. Олакшица у виду повраћаја од 65% до 75% плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде новозапослених лица примењиваће се на зараде исплаћене закључно са 31. децембром 2028. године.

Ова одредба примењује се почев од 1. јануара 2027. године.

- Нови критеријум просечног броја запослених

Почев од 1. јануара 2028. године, послодавац ће моћи да користи олакшицу само ако заснивањем радног односа са новозапосленим лицем повећава број запослених у односу на просечан број запослених током претходних 12 месеци.

- Програм „Гаранција за младе“ и приправници

За лица до 24 године старости неће се примењивати услов минималног трајања евиденције код Националне службе за запошљавање.

Код корисника програма „Гаранција за младе“ старосна граница за примену овог изузетка снижава се са 30 на 24 године.

Истовремено, из закона се бришу посебне одредбе и олакшани услови који су се односили на приправнике.

Ове измене примењују се почев од 1. јануара 2028. године

- Ограничења у погледу државне помоћи

Од 1. јануара 2028. године укупан износ олакшице, заједно са одговарајућом олакшицом по основу пореза на доходак грађана, не може прећи 50% трошкова зарада лица која се запошљавају, односно 5,5 милиона евра по послодавцу на годишњем нивоу.

Право на коришћење подстицаја ускраћује се послодавцима којима је наложен повраћај државне или de minimis помоћи, као и послодавцима који се налазе у тешкоћама у смислу прописа о контроли државне помоћи.

Члан 65 – Укидање института „отписа“

Изменама је извршено терминолошко и правнотехничко усклађивање, при чему се укида институт „отписа“.

Ова одредба примењује се почев од 1. јануара 2027. године

3.3. Измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана

Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана објављен је у „Сл. гласнику РС“, бр. 80/2026 од 31.08.2026. године.

Закон је ступио на снагу 8. септембра 2026. године, а његова примена почиње 1. јануара 2027. године, изузев појединих одредаба чија је примена одложена.

Измене се, између осталог, односе на висину неопорезивог износа зараде и систем пореских подстицаја за запошљавање нових лица.

Члан 15а – Неопорезиви износ зараде

Изменама се повећава месечни неопорезиви износ зараде. За запосленог који ради са пуним радним временом месечни неопорезиви износ повећава се са 34.221 динар на 37.369 динара. Код запослених који раде са непуним радним временом, умањење се врши сразмерно радном времену тог лица. Укупан износ умањења по овом основу, код једног или више послодаваца, не може бити већи од 37.369 динара месечно.

Ове измене примењују се почев од 1. јануара 2027. године.

Члан 21в – Порески подстицај за новозапослена лица

Изменама се продужава период примене пореског подстицаја за послодавце који запошљавају лица са евиденције Националне службе за запошљавање.

- Продужење периода примене

Подстицај ће се примењивати на зараде исплаћене закључно са 31. децембром 2028. године. Ова измена примењује се од 1. јануара 2027. године.

- Увођење дванаестомесечног просека

Почев од 1. јануара 2028. године укида се референтно стање броја запослених из 2014. године. Као нови услов уводи се повећање нето броја запослених у односу на просечан број запослених који је послодавац имао током претходних 12 месеци. Порески подстицај за конкретно новозапослено лице може се користити највише 12 месеци.

- Финансијска ограничења

Укупан износ пореског подстицаја, заједно са одговарајућом олакшицом по основу доприноса, не може прећи 50% укупних трошкова зараде лица за која се подстицај користи. Истовремено, укупна вредност подстицаја ограничена је на 5,5 милиона евра на годишњем нивоу по послодавцу.

Олакшицу не могу користити послодавци који се налазе у тешкоћама, као ни послодавци којима је наложен повраћај раније примљене државне или de minimis помоћи.

- Програм „Гаранција за младе“ и приправници

Почев од 1. јануара 2028. године, за кориснике програма „Гаранција за младе“ старосна граница за изузеће од услова евиденције код Националне службе за запошљавање снижава се са 30 на 24 године.

Истовремено, из текста овог члана бришу се посебне одредбе које су се односиле на приправнике.

Члан 21г – Запошљавање лица са инвалидитетом

Послодавцима који на неодређено време запосле лице са инвалидитетом и испуне прописане услове и даље остаје право на ослобођење од обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде тог лица, за период од три године од дана заснивања радног односа.

Међутим, изменама је коришћење овог пореског ослобођења изричито условљено прописима којима се уређује контрола државне помоћи. На овај начин се пооштрава контрола коришћења подстицаја и обезбеђује њихово усклађивање са правилима о државној помоћи.

Ове измене примењују се почев од 1. јануара 2027. године.

3.4. Измене и допуне Закона о порезу на додату вредност

Измене и допуне Закона о порезу на додату вредност објављене су у „Сл. гласнику РС“, број 80/26 од 31. августа 2026. године.

Порез на додату вредност један је од пореских облика који ће, заједно са још два пореска облика, бити међу првима имплементиран у нови информациони систем Пореске управе – SiTAX (Српски интегрисани порески систем), почев од 1. јануара 2027. године.

Увођење овог система подразумева стандардизацију и дигитализацију пореских поступака. С тим у вези, одређена законска решења су прецизирана или измењена, како би се обезбедило једнообразно поступање у истим, односно истоврсним правним ситуацијама пореских обвезника и Пореске управе.

У наставку издвајамо најзначајније измене Закона о ПДВ, према датуму њихове примене.

- Измене које се примењују од 8. септембра 2026. године

Извршено је усклађивање члана 25. став 2. тачка 6) Закона о ПДВ са прописима којима се уређује пружање поштанских услуга.

Изменом је прецизирано да јавни поштански оператор не мора бити организован у форми јавног предузећа. Сходно томе, ПДВ се не плаћа на промет поштанских услуга и са тим услугама повезаних испорука добара које врши јавни поштански оператор.

- Измена која се примењује од 15. децембра 2026. године

Прецизиране су одредбе које се односе на промену пореског периода код обвезника ПДВ који у претходних 12 месеци није остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара. За овог обвезника порески период за који се обрачунава ПДВ, подноси пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарско тромесечје.

Обвезник може поднети захтев за промену пореског периода у периоду од 20. до 31. децембра текуће године. Одобрени порески период траје до истека наредне календарске године у односу на годину у којој је обвезник ПДВ поднео захтев пореском органу за престанак одобреног пореског периода.

Најзначајније измене које се примењују од 1. јануара 2027. године

Обавештавање о статусној промени

Измењен је рок из члана 38а став 4. Закона о ПДВ у којем је правни следбеник привредног друштва, обвезника ПДВ који престаје да постоји услед статусне промене, дужан да Пореској управи достави обавештење о извршеној статусној промени. Према новим одредбама, рок за достављање обавештења скраћен је са 15 на 5 дана. Као и до сада, порески орган по службеној дужности спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције обвезника ПДВ.

Подношење пореске пријаве након престанка ПДВ активности

Изменама је прецизирана и обавеза правног следбеника обвезника ПДВ који престаје да постоји услед статусне промене. Правни следбеник подноси пореску пријаву за период од дана почетка пореског периода до дана престанка обављања ПДВ активности, и то у року од 15 дана од дана престанка обављања ПДВ активности, у складу са чланом 50. став 4. Закона о ПДВ.

У односу на досадашње решење, према којем је правни следбеник пореску пријаву подносио на дан подношења захтева за брисање, новим одредбама поступак је повезан са даном престанка обављања ПДВ активности.

За прелазни период прописано је посебно правило. Ако обвезник ПДВ престане да обавља ПДВ активност у јануару 2027. године, правни следбеник друштва које престаје да постоји подноси пореску пријаву у периоду од 1. до закључно са 15. фебруаром 2027. године.

Подношење пореске пријаве по службеној дужности

Одредбе члана 50. ст. 6. и 7. Закона о ПДВ, које се односе на подношење пореске пријаве по службеној дужности, примењују се почев од пореског периода за јануар 2027. године, односно за период јануар–март 2027. године, у зависности од пореског периода обвезника. Уколико обвезник ПДВ не поднесе пореску пријаву у року од 15 дана по истеку пореског периода, порески орган подноси пореску пријаву по службеној дужности, на основу прелиминарне пореске пријаве, у складу са Законом. Пореска пријава коју порески орган подноси по службеној дужности садржи искључиво податке о обрачунатом ПДВ.

Ово представља значајну новину са становишта праћења рокова за подношење ПДВ пријаве, јер неподношење пријаве у прописаном року више не значи да поступак остаје без поднете пријаве, већ се предвиђа њено подношење по службеној дужности.

Јединствени рок за плаћање ПДВ

Измењеним чланом 51. Закона о ПДВ уведен је јединствени рок за плаћање пореске обавезе. То значи да је обвезник ПДВ дужан да обрачунати ПДВ плати у року за

подношење пореске пријаве. На овај начин рок за плаћање ПДВ директно је повезан са роком за подношење пореске пријаве.

Подношење накнадних пореских пријава за периоде до краја 2026. године

Прелазним одредбама Закона о изменама и допунама Закона о ПДВ прецизирано је поступање код подношења пореских пријава након 1. јануара 2027. године које се односе на раније пореске периоде.

Ако обвезник ПДВ након 1. јануара 2027. године поднесе пореску пријаву која није поднета у прописаном року, односно измењену пореску пријаву за порески период закључно са пореским периодом октобар–децембар 2026. године, односно децембар 2026. године, уз такву пореску пријаву не подноси се Преглед обрачуна ПДВ – Образац ПОПДВ. Ово правило односи се на пореске периоде на које се примењују одредбе Закона о ПДВ које су важиле пре почетка примене измена.

Подзаконски акти

Одредбе Закона које садрже овлашћења дата министру финансија за доношење подзаконских аката примењују се од 8. септембра 2026. године.

Подзаконски акти који су неопходни за примену нових законских решења треба да буду донети најкасније до 15. децембра 2026. године.

Имајући у виду да се највећи део измена примењује од 1. јануара 2027. године, порески обвезници би требало да благовремено ускладе своје интерне процедуре, рокове и начин праћења ПДВ обавеза са новим законским решењима.

3.5. Измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица

У „Сл. гласнику РС“, број 80/26 од 31. августа 2026. године, објављен је Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица, који је ступио на снагу 8. септембра 2026. године (у даљем тексту: Закон).

Иако је Закон ступио на снагу у септембру 2026. године, његова примена је временски различито одређена. Поједине измене примењиваће се почев од 1. јануара 2027. године, док ће се друге примењивати од 1. јануара 2028. године, односно од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Основни разлог за доношење овог закона, односно циљеви који се њиме желе постићи, јесте даље усклађивање домаћег пореског законодавства са правним системом Европске уније.

У наставку се осврћемо на измене које ће се примењивати од 1. јануара 2027. године, односно од 1. јануара 2028. године.

Примена од 1. јануара 2027. године:

Укидање пореских олакшица за концесије

До измене закона, приходи обвезника који је давалац концесије, настали по основу преноса неновчане имовине без накнаде који је, у поступку реализације уговора о концесији, извршио приватни партнер, односно друштво за посебне намене у смислу прописа којима се уређује јавно-приватно партнерство, могли су бити изузети из пореске основице, под условом да процењена вредност концесије износи најмање 50 милиона евра.

Такође, капитални добици настали по основу преноса непокретности даваоцу концесије који је извршио приватни партнер у поступку реализације уговора о концесији нису улазили у пореску основицу приватног партнера, под истим условом у погледу минималне процењене вредности концесије.

Наведене пореске олакшице су изменама Закона укинуте брисањем чланова 25а и 30а.

Укидање пореза по одбитку на накнаде за секундарне сировине и отпад

У делу Закона који се односи на пореску стопу, брисани су ставови 15. и 16. члана 40. Брисањем ових одредаба укинута је обавеза резидентног правног лица које откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, да приликом исплате накнаде:

- ✓ обрачуна порез по одбитку по стопи од 1% од износа накнаде;
- ✓ обустави и уплати обрачунати порез на прописани рачун;
- ✓ поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу у року прописаном Законом.

На овај начин престаје посебна обавеза обрачуна и плаћања пореза по одбитку по стопи од 1% на наведене накнаде.

Укидање пореског кредита за улагање у новооснована друштва која обављају иновациону делатност

Укинут је порески кредит по основу улагања у повећање капитала новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност, прописан чланом 50ј Закона. Међутим, за пореске обвезнике који су већ испунили услове за коришћење овог пореског подстицаја предвиђен је прелазни период.

Наиме, пореским обвезницима који су испунили услове за коришћење пореског подстицаја из члана 50ј Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01,...,94/24) омогућено је да прописане услове испуне најкасније до 31. децембра 2026. године, односно до последњег дана пореског периода који почиње у 2026. години.

Примена од 1. јануара 2028. године:

Укидање пореског подстицаја по основу улагања у основна средства

Укинут је порески подстицај по основу улагања у основна средства из члана 50а Закона.

И у овом случају прописан је прелазни период. Пореским обвезницима омогућено је да услове за остваривање права на овај порески подстицај испуне до краја 2027. године, односно до последњег дана пореског периода који почиње у 2027. години.

На тај начин пореским обвезницима који до наведеног рока испуне прописане услове остаје могућност остваривања права на пореско ослобођење у периоду од десет година, у складу са условима прописаним Законом.

Измене чија је примена везана за приступање Републике Србије Европској унији

С обзиром на то да је примена појединих одредаба овог закона везана за приступање Републике Србије Европској унији, односно да ће се те одредбе примењивати од дана приступања Републике Србије Европској унији, овим текстом нису детаљније обрађене.

За пореске обвезнике је, међутим, важно имати у виду да Закон садржи и измене чија примена није везана за 1. јануар 2027. или 1. јануар 2028. године, већ за будући датум приступања Републике Србије Европској унији.

Стога је приликом примене нових правила потребно водити рачуна не само о датуму ступања Закона на снагу већ и о посебно прописаним датумима почетка примене појединачних одредаба.

4. ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ

Одредбама члана 199. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05,...,109/25) прописано је да послодавац може са одређеним лицем да закључи уговор о делу ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који за предмет имају самосталну израду или оправку одређене ствари, односно самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла.

За утврђивање пореског третмана исплате уговорене накнаде потребно је, пре свега, утврдити статус лица са којим се закључује уговор о делу. Уговор о делу може се закључити са запосленим или незапосленим лицем, лицем које обавља самосталну делатност, као и са корисником пензије.

Порез и доприноси

Према одредбама члана 85. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, ...,80/26; у даљем тексту: Закон), приходи остварени по основу уговора о делу сматрају се другим приходима.

Према члану 6. став 1. тач. 17) и 18) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, ..., 80/26; у даљем тексту: Закон о доприносима), лице које остварује уговорену накнаду јесте физичко лице које обавља послове по основу уговора о делу, ауторског уговора, уговора о допунском раду и другог уговора или по другом основу, а за извршени рад остварује уговорену накнаду, односно накнаду за рад, у којој су садржани порез и доприноси који се плаћају на терет лица које остварује ту накнаду.

Такође, чланом 12. став 1. Закона о доприносима прописано је да, када осигураник остварује приходе по више различитих основа (радни однос, самостална делатност, уговори и др.), допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава се и плаћа по свим тим основима, до износа највише годишње основице доприноса, у складу са овим законом.

На приход по основу уговора о делу плаћају се:

- ✓ порез на доходак грађана по стопи од 20%;
- ✓ допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 24%;
- ✓ допринос за здравствено осигурање по стопи од 10,3%.

Код лица која нису осигурана по другом основу плаћају се порез на доходак грађана, допринос за пензијско и инвалидско осигурање и допринос за здравствено осигурање. Код

лица која су осигурана по другом основу плаћају се порез на доходак грађана и допринос за пензијско и инвалидско осигурање.

Основицу за обрачун пореза и доприноса чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, у складу са чланом 85. став 3. Закона. Нормирани трошкови признају се код сваког појединачно оствареног прихода по овом основу.

Уколико је уговором о делу уговорена нето накнада, потребно је извршити прерачун нето износа на бруто износ, применом одговарајућих коефицијената за прерачун нето накнаде у бруто износ.

Накнада других трошкова и бонуси

Будући да уговор о делу представља рад ван радног односа, у случају када се, поред уговорене накнаде, физичком лицу надокнађују и други трошкови (трошкови службеног пута, исхране, превоза и др.), наведени износи опорезују се на исти начин као и уговорена накнада за рад.

Исто важи и за бонус који се исплаћује физичком лицу ангажованом по основу уговора о делу. Такав бонус има карактер уговорене накнаде за рад и укључује се у основицу за обрачун пореза и доприноса, у складу са прописима.

Пореска пријава и шифре врсте прихода

Порез на друге приходе утврђује се и плаћа по одбитку, у складу са чланом 99. став 1. тачка 9) Закона.

Према члану 101. Закона, порез по одбитку за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате.

Исплатилац прихода дужан је да електронским путем, пре исплате прихода физичком лицу, поднесе пореску пријаву на обрасцу ППП-ПД – Појединачна пореска пријава о обрачунатим порезима и доприносима.

Код исплате прихода по основу уговора о делу користе се следеће шифре врсте прихода:

- ✓ 601 – када је прималац прихода осигуран по другом основу;
- ✓ 602 – када прималац прихода није осигуран по другом основу;
- ✓ 603 – када је примаоцу прихода решењем утврђен престанак обавезе плаћања доприноса на уговорену накнаду.

Уговор о делу са нерезидентним физичким лицем

Одредбама члана 8. Закона прописано је да је обвезник пореза на доходак грађана и нерезидентно физичко лице које по основу рада остварује доходак на територији Републике Србије.

Према томе, уколико је нерезидентно физичко лице обавило рад у иностранству, приход остварен по том онову, по правилу, није предмет опорезивања у Републици Србији.

У овом контексту посебно скрећемо пажњу на Мишљење Министарства финансија број 361380 2023 10520 004 000 011 004 од 8. маја 2025. године, које се односи на порески третман прихода које резидентно правно лице исплаћује физичком лицу – нерезиденту, које ни у једном моменту током обављања посла неће ступити на територију Републике Србије.

Чланом 107а Закона прописано је да, код обрачуна пореза по одбитку на приходе нерезидента, исплатилац прихода примењује одредбе уговора о избегавању двоструког опорезивања, под условом да нерезидент докаже статус резидента државе са којом је Република Србија закључила уговор о избегавању двоструког опорезивања и да је стварни власник прихода.

Због тога је, пре исплате прихода нерезидентном физичком лицу, потребно проверити да ли је са државом чији је прималац прихода резидент закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања.

Уколико са државом резидентности није закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања или нерезидентно физичко лице у тренутку исплате прихода није доставило одговарајућу потврду о резидентности, исплатилац прихода дужан је да обрачуна и плати порез на друге приходе, у складу са домаћим прописима.

Поред тога, потребно је проверити да ли је са државом чији је прималац прихода резидент закључен споразум о социјалном осигурању, као и да ли је лице осигурано у другој држави, како би се утврдио његов статус и обавеза обрачуна доприноса за обавезно социјално осигурање.

У вези са овим питањем, значајно је и Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број 011-00-00383/2021-07 од 8. децембра 2021. године, у којем се наводи:

„...једино споразуми о социјалном осигурању са Мађарском, Русијом и Грчком садрже одредбе, којима је експлицитно наведено да је у случају истовременог запослења у једној и обављања самосталне делатности у другој држави меродавно законодавство државе запослења, па представљају правни основ да лице, обавезно осигурано по основу запослења у некој од ових држава, у Републици Србији, у случају истовременог обављања самосталне делатности, не буде обавезно осигурано по том основу.“

Утицај уговора о избегавању двоструког опорезивања

Приходи остварени по основу уговора о делу у уговорима о избегавању двоструког опорезивања могу бити третирани као приходи од самосталне делатности или као други приходи, у зависности од конкретног уговора.

Према већини уговора о избегавању двоструког опорезивања, право опорезивања прихода од самосталне делатности припада држави чији је прималац прихода резидент, под условом да то лице нема сталну базу коју редовно користи у другој држави уговорници, односно да не испуњава услове на основу којих друга држава стиче право опорезивања.

Међутим, правила нису у потпуности иста у свим уговорима. Због тога је пре исплате прихода нерезидентном физичком лицу неопходно проверити конкретан уговор о избегавању двоструког опорезивања, посебно одредбе које се односе на врсту прихода, место обављања делатности, постојање сталне базе и услове под којима Република Србија има право опорезивања.

У пракси је, стога, код сваке исплате нерезидентном физичком лицу потребно посматрати не само домаће пореске прописе већ и релевантни уговор о избегавању двоструког опорезивања, као и прописе из области социјалног осигурања.

5. ПРИМАЊА ПЕНЗИОНЕРА КОЈИ ОБАВЉАЈУ ФУНКЦИЈУ ДИРЕКТОРА

Актуелни законски оквир пружа могућност привредним субјектима да на позицији директора ангажују лица која су већ стекла статус корисника старосне или превремене старосне пензије. У наставку је дат приказ радноправног статуса, обавеза пријављивања на ЦРОСО и пореског третмана њихових примања.

5.1. Радноправни аспекти и модели ангажовања

Закон о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05,...,109/25) не прописује горњу старосну границу за заснивање радног односа. Послодавац са корисником старосне или превремене старосне пензије може закључити:

• Уговор о раду (на одређено или неодређено време – заснивање радног односа).
• Уговор о правима и обавезама директора (ван радног односа).
• Друге уговоре ван радног односа (уговор о делу, уговор о привременим и повременим пословима).

Приликом првобитног одласка запосленог у пензију, послодавац је у обавези да му исплати законску отпремнину. Уколико то лице касније поново заснује радни однос, приликом следећег престанка радног односа нема право на нову отпремнину.

5.2. Обавеза пријављивања на ЦРОСО

С обзиром на то да корисник пензије ступањем на функцију поново улази у систем осигурања, послодавац је дужан да изврши пријаву на Централни регистар обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО) према следећим правилима:

• У случају заснивања радног односа: Лице се пријављује као осигураник запослени.
• У случају ангажовања ван радног односа (уговор о правима и обавезама директора):
Лице се пријављује као осигураник самосталне делатности.

5.3. Порески третман накнаде по уговору ван радног односа

Када директор-пензионер обавља функцију по уговору о правима и обавезама без заснивања радног односа, порески третман његове накнаде изједначен је са третманом лица која су осигурана по другом основу.

Пореске обавезе обрачунавају се на следећи начин:

• Порез на друге приходе: Плаћа се по стопи од 20%.
• Допринос за ПИО: Плаћа се по стопи од 24%.
• Основица за обрачун: Бруто накнада умањена за припадајуће нормиране трошкове.
• Допринос за здравствено осигурање: Не плаћа се, будући да лице већ остварује примарно здравствено осигурање по основу статуса пензинера.

5.4. Попуњавање пореске пријаве (Образац ППП-ПД)

Приликом подношења пореске пријаве ППП-ПД за исплаћене накнаде директору-пензионеру ван радног односа, уносе се следеће шифре:

• Шифра прихода: 601
• Ознака примаоца прихода: У зависности од конкретне категорије пензионера, бира се једна од следећих ознака: 09, 10, 12 или 13 (у зависности врсте примаоца - запослени, самосталне делатности, војни или пољопривредни пензионер).

ЦВПО

6. ПОРЕСКИ ТРЕТМАН ИСПЛАТЕ БОНУСА

Одредбом Зарадом се, у смислу члана 13. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01,..,80/26; у даљем тексту: Закон), сматра зарада која се остварује по основу радног односа, а која је дефинисана законом којим се уређују радни односи, као и друга примања запосленог.

Ставом 5. истог члана прописано је да се зарадом сматрају и примања у вези са радом код послодавца која лице, по основу права из радног односа, оствари по престанку радног односа.

Одредбама члана 105. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05,...,109/25 – др. закон), прописана је могућност исплате зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца, у виду бонуса, награда и слично.

Са становишта обрачуна и плаћања пореза и доприноса, бонуси и награде који се исплаћују запосленима, односно лицима која су их остварила по основу радног односа, третирају се као зарада, односно као део зараде. Овај третман примењује се и када се бонус исплаћује након престанка радног односа, уколико се исплата односи на право које је настало из радног односа.

Редовна исплата бонуса

Према члану 3. Правилника о пореској пријави за порез по одбитку („Сл. гласник РС“, бр. 74/13,...,132/21), појединачна пореска пријава подноси се пре сваке исплате прихода на који се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде.
Пре исплате бонуса или награде послодавац подноси ППП-ПД пријаву. За ову врсту примања користи се шифра врсте прихода 101, као и код исплате зараде, док се као ознака примаоца прихода користи ознака 01.

На исплаћени бонус, као делу зараде, обрачунавају се:

- порез на зараде по стопи од 10%;
- доприноси за обавезно социјално осигурање на терет запосленог по збирној стопи од 19,9%;
- доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца по збирној стопи од 15,15%.

Уколико се бонус исплаћује заједно са коначном исплатом зараде, сва примања која су исказана под истом шифром врсте прихода (101) у пореској пријави ППП-ПД исказују се збирно.

Попуњавање података о радном времену

Код коначне исплате зараде, у ППП-ПД пријави обавезно се попуњавају поља:

- 3.7 – број дана;
- 3.8 – број сати;
- 3.8а – фонд сати.

Код исплате дела зараде или накнаде зараде, подаци у овим пољима могу се попунити, у складу са природом исплате.

Накнадна исплата бонуса након коначне исплате зараде

Посебно питање поставља се у случају када се бонус исплаћује накнадно, након што је за одређени обрачунски период већ извршена коначна исплата зараде и поднета ППП-ПД пријава са ознаком „К“.

У таквој ситуацији не подноси се измењена пореска пријава. Уместо тога, подноси се нова општа пореска пријава са ознаком 1, која представља нову коначну исплату за посматрани обрачунски период. У овој пријави исказују се сва лица којима се накнадно исплаћује бонус.

ППП-ПД пријава у овом случају попуњава се на следећи начин:

у поље 1.2 уноси се исти обрачунски период као у претходно поднетој пореској пријави за период на који се накнадна исплата односи;

- у поље 3.6 – ШВП уноси се шифра врсте прихода 1 01 101 00 0;
- у поља 3.7 – број дана, 3.8 – број сати и 3.8а – фонд сати не уносе се подаци;
- у МФП.1 уписује се укупан неопорезиви износ искоришћен у претходним пријавама под шифром за зараду за исти обрачунски период;
- у МФП.2 уписује се укупан износ основице за коју су обрачунати доприноси у претходним пријавама под шифром за зараду за исти обрачунски период;
- у МФП.4 уписује се претходно пријављени износ зараде под истом шифром за исти обрачунски период у претходним пријавама;
- у МФП.11 уписује се укупан неопорезиви износ искоришћен у претходним пријавама за исти обрачунски период;
- у МФП.12 уписује се укупна основица на коју су обрачунати доприноси у претходним пријавама за исти обрачунски период.

На овај начин обезбеђује се правилно евидентирање накнадне исплате бонуса, уз истовремено повезивање нове исплате са већ пријављеним примањима за исти обрачунски период

7. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ВАНСУДСКОГ ПОРАВНАЊА

У пракси се јављају ситуације у којима запослени и послодавац закључују вансудско поравнање којим се послодавац обавезује да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде, уз обавезу враћања запосленог на рад. У таквим случајевима, исплата накнаде врши се на основу закљученог вансудског поравнања.

Приликом исплате накнаде штете у висини изгубљене зараде по основу вансудског поравнања, обрачунавају се и плаћају порез на зараде, уз примену неопорезивог износа зараде, као и доприноси за обавезно социјално осигурање на терет запосленог и на терет послодавца, у складу са важећим прописима.

Пореска пријава ППП ПД подноси се као општа пријава, са ознаком 1, за сваки обрачунски период посебно. То значи да је потребно поднети посебну пореску пријаву за сваки месец за који се исплаћује накнада изгубљене зараде, а не једну пријаву за целу календарску годину. Правилно попуњавање пријаве за сваки обрачунски период појединачно доприноси правилном обрачуну пореских обавеза и уредном испуњавању обавеза послодавца.

У вези са овим начином опорезивања, скрећемо пажњу на упутство Пореске управе које се односи на попуњавање пореске пријаве ППП ПД у случају вансудског поравнања. Упутство је доступно на интернет страници Пореске управе, у делу Правна лица – Обједињена наплата – Одговори на питања, под бројем 37.

Ради лакшег сналажења у примени наведеног упутства, у наставку приказујемо начин попуњавања пореске пријаве ППП ПД у две ситуације:

- када запослени током трајања спора није радио код другог послодавца;
- када је запослени током трајања спора остваривао приход код другог послодавца.

Запослени током трајања спора није радио код другог послодавца

У случају када запослени током трајања спора није био у радном односу код другог послодавца, пореска пријава ППП ПД попуњава се за сваки обрачунски период посебно, на следећи начин:

- Поље 1.1. – Врста пријаве: уписује се ознака 1 – Општа пријава.
- Поље 1.2. – Обрачунски период: уписује се месец за који се исплаћује накнада изгубљене зараде.
- Поље 1.3. – Датум настанка пореске обавезе: не попуњава се.

- Поље 1.4. – Датум плаћања: уписује се планирани датум исплате накнаде изгубљене зараде.
- Поља 1.5. до 1.6а: не попуњавају се.
- Поље 3.6. – Шифра врсте прихода: уписује се шифра 101 (1 01 101 00 0).
- Поља 3.7. до 3.8а: не попуњавају се.
- Поље „Камата“: не попуњава се, с обзиром на то да пореска обавеза настаје даном исплате прихода. Камата која се исплаћује по основу вансудског поравнања, као накнада материјалне штете због неисплаћене зараде, не подлеже опорезивању у складу са наведеним упутством.

Запослени је током трајања спора остваривао приход код другог послодавца

Уколико је запослени током трајања спора остваривао зараду код другог послодавца, приликом попуњавања пореске пријаве ППП ПД потребно је узети у обзир чињеницу да је неопорезиви износ зараде већ искоришћен приликом исплате зараде код тог послодавца.
И у овом случају пореска пријава подноси се за сваки обрачунски период посебно, а попуњава се на следећи начин:

- Поље 1.1. – Врста пријаве: уписује се ознака 1 – Општа пријава.
- Поље 1.2. – Обрачунски период: уписује се месец за који се исплаћује накнада изгубљене зараде.
- Поље 1.3. – Датум настанка пореске обавезе: не попуњава се.
- Поље 1.4. – Датум плаћања: уписује се планирани датум исплате накнаде изгубљене зараде.
- Поља 1.5. до 1.6а: не попуњавају се.
- Поље 3.6. – Шифра врсте прихода: уписује се шифра 101 (1 01 101 00 0).
- Поља 3.7. и 3.8.: не попуњавају се.
- Поље 3.8а – Месечни фонд сати: уписује се ознака −1.
- Поље 3.9. – Бруто зарада: уписује се износ разлике изгубљене зараде утврђен вансудским поравнањем.
- Поље 3.10. – Основица за порез: уписује се износ једнак бруто заради исказаној у пољу 3.9, с обзиром на то да је неопорезиви износ зараде већ искоришћен приликом исплате зараде код другог послодавца.
- Поље 3.11. – Порез: уписује се износ пореза обрачунат применом пореске стопе која важи на дан планиране исплате прихода, наведен у пољу 1.4.
- Поље 3.12. – Основица за доприносе: уписује се износ бруто зараде утврђен вансудским поравнањем, једнак износу исказаном у пољу 3.9, под условом да је приликом исплате зараде код другог послодавца поступљено у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање.

- Поља 3.13. до 3.16.: уписују се износи доприноса за обавезно социјално осигурање, обрачунати применом стопа које важе на дан планиране исплате прихода, наведен у пољу 1.4.

- Поље „Камата“: не попуњава се. Према наведеном упутству, пореска обавеза настаје даном исплате прихода, док камата која се исплаћује по основу вансудског поравнања представља накнаду материјалне штете због неисплаћене зараде и не подлеже опорезивању у складу са Законом о порезу на доходак грађана.

ЦВПО

8. ПОРЕСКИ ТРЕТМАН КОРИШЋЕЊА СЛУЖБЕНОГ АУТОМОБИЛА У ПРИВАТНЕ СВРХЕ ЗАПОСЛЕНОГ

Коришћење службеног аутомобила и другог превозног средства у приватне сврхе запосленог представља примање по основу чињења или пружања погодности, у смислу Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01,...,80/26; у даљем тексту: Закон).

Коришћење службеног возила у приватне сврхе потребно је уредити општим актом послодавца (колективним уговором, правилником и др.), односно уговором између послодавца и запосленог. При томе је важно јасно дефинисати начин и критеријуме на основу којих се утврђује када и под којим условима се службени аутомобил користи у службене, а када у приватне сврхе.

У наставку је дат порески третман овог вида коришћења службеног возила, са аспекта пореза на доходак грађана и ПДВ-а.

- **Са аспекта Закона о порезу на доходак грађана**

Уколико послодавац запосленом одобри коришћење службеног возила или другог превозног средства у приватне сврхе, запослени остварује примање по основу чињења или пружања погодности које се, у смислу Закона, сматра зарадом.

Вредност примања запосленог по основу коришћења службеног возила у приватне сврхе, за сваки започети календарски месец коришћења, утврђује се у висини од 1% тржишне вредности службеног возила или другог превозног средства, према подацима надлежне организације, са стањем на дан 31. децембра године која претходи години коришћења возила. Тако утврђена вредност умањује се за износ који је запослени евентуално платио за коришћење возила.

С обзиром на то да ово примање има карактер зараде, његова вредност укључује се у основицу за обрачун пореза и доприноса. Основица пореза на зараду по основу ове врсте примања увећава се и за припадајуће обавезе из зараде.

На наведено примање послодавац је дужан да обрачуна:

- ✓ порез на зараду по стопи од 10%;
- ✓ допринос за обавезно социјално осигурање на терет запосленог по стопи од 19,9%;
- ✓ доприносе на терет послодавца по стопи од 15,15%.

Исплатилац прихода дужан је да пре сваке исплате прихода, путем портала еПорези, поднесе ППП-ПД пријаву. За ову врсту примања користи се ознака врсте прихода 101.

- **Са аспекта Закона о ПДВ**

Са аспекта Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04,...,80/26; у даљем тексту: Закон о ПДВ), предмет опорезивања су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Законом о ПДВ је прописано да се употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица, односно употреба добара у непословне сврхе пореског обвезника, изједначава са прометом услуга уз накнаду који је предмет опорезивања ПДВ-ом (члан 5. став 4. тачка 1).

Ово правило примењује се под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра може одбити у потпуности или сразмерно, независно од тога да ли је обвезник то право на одбитак претходног пореза и стварно остварио (члан 5. став 5. Закона о ПДВ).

Међутим, чланом 29. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ прописано је да обвезник нема право на одбитак претходног пореза, између осталог, по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, поправки и других услуга које су повезане са коришћењем ових превозних средстава.

Из наведеног произлази да послодавац који запосленом одобри коришћење у приватне сврхе службеног путничког аутомобила или другог превозног средства за које приликом набавке није имао право на одбитак претходног пореза, не обрачунава ПДВ на вредност погодности коју запослени остварује по том основу.

Према томе, уколико је вредност примања запосленог по основу коришћења службеног возила у приватне сврхе утврђена у висини од 1% тржишне вредности возила, на тако утврђену вредност се не обрачунава ПДВ, када за набавку тог возила није постојало право на одбитак претходног пореза.

9. СКРЕЋЕМО ПАЖЊУ

1. Статусне промене и обавеза подношења пореских пријава

Према Закону о привредним друштвима, правне последице статусне промене наступају даном регистрације те промене у Агенцији за привредне регистре (АПР). Тим чином привредно друштво које престаје да постоји брише се из регистра, што аутоматски доводи и до гашења Пореског идентификационог броја (ПИБ).

Кључне напомене за пословање:

• *Рокови***:** Порески обвезници морају строго водити рачуна о роковима доспећа пореских пријава пре спровођења статусне промене.

• *Техничко ограничење*: Након што се изврши брисање друштва из АПР-а и угаси ПИБ, онемогућено је накнадно подношење пореских пријава које су доспеле пре статусне промене.

• *Детаљни прикази поступања* у овим специфичним ситуацијама објављени су у тексту „Статусне промене и обавеза подношења пореских пријава“ (Билтен Центра за велике пореске обвезнике, бр. 2/2025).

2. Евиденциони број за странце

Пре исплате зараде, накнаде зараде или уговорене накнаде за привремене и повремене послове нерезиденту који у Републици Србији има привремени или стални боравак, неопходно је извршити његову регистрацију код пореског органа.

• *Процедура***:** Захтев са пратећом документацијом подноси се искључиво електронским путем на адресу е-поште: **evidentiranje.stranci@purs.gov.rs.**

• *Циљ*: Унос евиденционог броја странца у Јединствени регистар пореских обвезника Пореске управе, што представља обавезан технички предуслов за законит обрачун и исплату прихода физичком лицу.

3. Техничке смернице за подношење захтева за повраћај или прекњижавање

Приликом електронског подношења захтева за повраћај или прекњижавање више или погрешно плаћеног пореза преко портала „еПорези“, правилност преусмеравања средстава зависи од правилног одабира опције у оквиру дела II Подаци о захтеву (тачка 2.1. Врста захтева). Из падајућег менија потребно је изабрати одговарајућу опцију у зависности од пореског облика:

• *Захтеви који се односе на ПДВ*: Када се средства преусмеравају са ПДВ-а на неки од других облика пореза (порез на добит, акцизе, зараде и сл.), бира се опција 11 - ЗПП1 Тип 3 - Повраћај ПДВ, односно опција 12 - ЗПП1 Тип 4 - Прекњижавање ПДВ.

• *Сви остали захтеви (изузев ПДВ-а*): За све друге пореске облике бира се опција 0 - ЗПП1 Тип 1 - Повраћај, односно опција 1 - ЗПП1 Тип 2 - Прекњижавање.

Детаљно Корисничко упутство за Захтев за прекњижавање и повраћај више или погрешно плаћеног пореза (ЗПП) доступно је на званичном сајту Пореске управе, у секцији: Сервиси и услуге ➔ Каталог услуга ➔ Прекњижавање више или погрешно плаћених јавних прихода.

ЦВПО

10. ПИТАЛИ СТЕ НАС

Нерезидентно правно лице одредило је пореског пуномоћника у Републици Србији. Да ли се тиме мења основица за обрачун пореза по одбитку, с обзиром на то да више нисмо порески дужник?

Одредбом члана 2. Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит по одбитку на приходе и накнаде које остварују нерезидентна и резидентна правна лица („Сл. гласник РС“, бр. 97/15,...,27/21) прописано је да исплатилац прихода, односно накнаде – резидентно правно лице, обрачунава, обуставља и плаћа порез по одбитку у року од три дана од дана исплате прихода нерезидентном правном лицу.

Основицу за обрачун пореза по одбитку представља бруто износ прихода. Уколико је уговорен нето износ прихода, потребно је извршити прерачун нето износа у бруто износ, у зависности од стопе по којој се конкретан приход опорезује.

Када је реч о ПДВ-у, према одредби члана 17. став 3. тачка 1) Закона о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 84/04,...,80/26), у пореску основицу код промета добара и услуга урачунавају се акцизе, царине и друге јавне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а.

Такође, чланом 43. став 3. Правилника о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 37/21,...,71/26) прописано је да се порез по одбитку, као јавни приход, урачунава у основицу за промет добара и услуга, независно од тога да ли је на дан настанка пореске обавезе за промет добара и услуга настала и обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку у складу са законом којим се уређује порез по одбитку.

Према томе, чињеница да се нерезидентно правно лице регистровало као обвезник ПДВ у Републици Србији и да више не обрачунавате ПДВ као порески дужник не утиче на пореску основицу за обрачун пореза по одбитку. Основицу и даље представља бруто приход.

У ком пореском периоду можемо да остваримо пореско ослобођење из члана 24. Закона о ПДВ на основу међународног уговора?

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16) Закона о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, ...,80/26) обвезник ПДВ може да оствари за промет добара и услуга који непосредно врши лицу које, на основу међународног уговора, има право на набавку добара и услуга уз пореско ослобођење.

За остваривање овог ослобођења потребно је да обвезник ПДВ поседује документ којим се потврђује да је конкретан промет добара и услуга, у складу са међународним уговором, ослобођен ПДВ, односно потврду о пореском ослобођењу за међународни уговор.

Начин и поступак остваривања права на ово пореско ослобођење прописани су одредбама чл. 122–124. Правилника о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 37/21,...,71/26).

Потврда о пореском ослобођењу издаје се на основу захтева, на обрасцу МППО-ПДВ, који подноси лице које на основу међународног уговора има право на набавку добара и услуга уз пореско ослобођење. Поступак подношења захтева ближе је објашњен у Корисничком упутству за рефакцију и ослобођење од плаћања ПДВ-а, које је доступно на интернет страници Пореске управе, у делу „Каталог услуга“.

Пореска управа проверава испуњеност услова за остваривање пореског ослобођења и, уколико су услови испуњени, издаје потврду о пореском ослобођењу за међународни уговор и доставља је лицу које, на основу тог уговора, има право на набавку добара и услуга уз пореско ослобођење. Након тога, лице које има право на пореско ослобођење доставља потврду обвезнику ПДВ који врши промет.

Сходно наведеном, обвезник ПДВ може да примени пореско ослобођење у пореском периоду у којем су испуњени прописани услови за остваривање ослобођења и у којем је добијена одговарајућа потврда о пореском ослобођењу.

Интересује нас како је исправно користити ПДВ број у међународном промету?

Чланом 26. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02,...,80/26) и чланом 2. Правилника о пореском идентификационом броју („Сл. гласник РС“, бр. 57/03,...,44/18 – др. закон) прописано је да Пореска управа пореским обвезницима одређује и додељује јединствени и једини порески идентификациони број – ПИБ, који се користи у пореском поступку и платном промету.

ПИБ се одређује и додељује у Централи Пореске управе за све пореске обвезнике у Републици Србији и представља број под којим је порески обвезник уписан у јединствени регистар. ПИБ се означава у нумеричком облику и састоји се од девет цифара. Потврду о извршеној регистрацији Пореска управа издаје на Обрасцу РЕГ.

С друге стране, чланом 38. Закона о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 84/04,..., 80/26) и чланом 204. Правилника о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 37/21,...,71/26) прописано је да Пореска управа издаје потврду о извршеном евидентирању за ПДВ на Обрасцу ПЕПДВ.

У потврди о евидентирању за ПДВ наводе се, између осталог, назив пореског обвезника, адреса, ПИБ и датум од којег је порески обвезник евидентиран за ПДВ.

Према томе, у Републици Србији ПИБ представља и број за идентификацију обвезника ПДВ, односно ПДВ број, и користи се и у међународном промету.

Уређивачки одбор:

Председник Одбора:
Љиљана Ковачевић

Потпредседник Одбора:
Александра Милић

Чланови Одбора:

Александра Вукићевић, Маја Кадијевић, Милена Јовановић,
Јелена Варјачић, Јелена Милорадовић, Катарина Томанић, Војин Гошовић

Министарство финансија
Пореска управа
Центар за велике пореске обвезнике
Цара Душана 145
11080 Земун, Београд
Тел: 011/6969-854; 011/6969-803
e-mail: cvpo_pp@purs.gov.rs